

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Téma

362.1

Szerző

Cím *Betegek az utcán*

Hely

Idő

1910

Forrás:

Pesti napló

Személy

Bp.

1910 VI/5

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Betegek az utcán.

Ha kellenének még adatok, melyek Budapest jellemzésének példatárát bővítsék: a tegnapi kis leány, kit az anyja egy táblácskával a nyakában kiállított a nyugoti pályaudvar elé, mert nem akadt számára hely a kórházban — egész csomó példával szolgál. Sajnos azonban nem vagyunk szűkiben a példáknak, sőt éppen arra lenne szükség, hogy ne legyen annyi példánk és a kis leány esete, mint eset, csak annyiban nevezetes, hogy egyszerre többfelé is világít. Ami máskor külön-külön jelentkezik: itt mintegy találkoztát adott egymásnak és ahány a részlet, annyifelé nyílik a kilátás. De olyan, amely kellemetes lenne, nincs köztük.

A kisleánnyal az anyja végigháztalta a budapesti kórházakat, hogy fogadják be a beteg gyermeket; de hasztalan. A közkórházakban nem volt számára hely, a fizetések intézések számára pedig az anyának nem volt pénze. Azonban bizonyára lemondhatunk a történet előadásáról. Mindenki olvasta, hogy a rendőrség gondoskodott a befejezésről, még pedig aképpen, hogy ellátta a gyermeket is meg az anyját is. A kis leánynak valahogy mégis helyet szorítottak az egyik kórházban, az anyját pedig letartóztatták, családi állás ellen elkövetett büntetett címén, amiért odaállította a gyermeket a járókelők szeme elé és maga egy cszlop mögé rejtőzve leste, hogy mi lesz belőle.

Igaz, hogy a letartóztatás nem tartott az örökkévalóságig. A szerencsétlen asszony, kire odahaza még négy gyermeke várt, mindössze tíz óráig volt a rendőrség vendége; de ez a tíz óra is elegendően hosszú idő, hogy rávilágít-

son ennek a szép fővárosnak az elkormányzására. Nyomorúságban fuldokló tömeg tanyázik itt és vele szemben a rendőrhatalom rögtön a büntetni valót puhatolja. A kis beteg leányt sem hagyták ugyan az utcán; de az anyát, ki csak ezzel a kétségbeesett lépéssel segíthetett magán, sietve előállították és letartóztatásban marasztalták. Mert rendnek muszáj lenni. Még pedig milyen rendnek? Az, hogy az asszonynak minden mentsége megvolt cselekedetének igazolására, épp úgy nem akasztotta meg a rendőrségi cselekvést, mint ahogy ez a rideg paragrafus-alkalmazás négy más gyermeket tesz elhagyottá. De hát ez nem számít. Ez a négy gyermek nincs az utcán; nem kell róluk tudomást venni. Az ő dolguk nem tartozik a rendcsinálás körébe, mert a hivatalos eljárás a paragrafusokon kívül még csak az utcát tiszteli. Amint hogy a kirakat-városban nem is volna stilszerű, ha a rend maga is csak kirakatrend lenne.

Holott a políciális jelégének csakugyan igaza van: Rendnek muszáj lenni. Ahogy azonban a gyakorlati rendcsinálás merő rendellenességet takar, ugyanúgy szép kis rend az is, mely a kis leány dolgában, immár az anyai vonatkozások nélkül, hívja fel szemetszuróan a figyelmet. És itt ne azon akadjunk meg, hogy a rendőrség számára meglett, amiért a szegény asszony hiába könyörgött, tudniillik a hely a beteg számára, — végre is a hatósági közbelépés mindig elér anynyit, hogy egy többé-kevésbé már lábbadozó beteghez kitesznek az ágyából, vagy egy másik beteghez befektetnek még egy gyermeket ugyanabba az ágyba; de micsoda rend az, ahol eképpen rendezik el a dolgokat? Már pedig akinek volt alkalmá beletekinteni az állapotokba, tudja,

hogy az ilyesmi még a legszelidebb esherőségek közé tartozik. A beteg ember a legzöbbsz ember és semmit se tart természetesebbnek, mint hogy a kórházban tegyenek ki egy másik beteget az utcára és így csináljanak neki helyet; de ha ez egy kissé óvatosságra int is a felvételtől elutasított betegek kifakadásainak értelmezésében, viszont micsoda borzasztó epizódjai esnek meg nap-nap után a zsufolt kórházak ambulatóriumaiiban. Leromlott és lerongyolt betegek, kiknek nincs senkijük és akiknek egyetlen csillogó reménységük (mily szomorú reménység!) hogy befogadják őket a kórházba és akikre lesújt a könyörtelen valóság, hogy nincs hely. És vidékről jöttek is vannak közöttük, még inkább szánni való szerencsétlenek, kiknek egy fillér sincs a zsebükben és akiknek az elutasítás dupla katasztrófa. Nagy szerencse, ha ugyan szerencse, hogy az ember csak a saját bajai alatt roskad össze, mert különben a budapesti kórházak vaimi fogyatékában lennének a személyzetnek. Annyi nyomorúság táru ott fel és pedig nemcsak a betegszobákban, hanem egyszersmind — majdnem azt mondhatjuk: még inkább — a be nem fogadhatók között. A testi szenvedés mellett a szociális nyomor is.

Shaw Bernát egy mulatsággal és komolysággal vegyes essayjében, melyet a milliomosok szocializmusáról irt, óva inti a gazdagokat, hogy kórházi célokra ne adakozzanak, mert kórházakat az állam vagy város amugy is állít és a magánosok adománya kidobott pénz, melyet okosabb más célra fordítani. Nekünk ugy hangzik ez a tanítás, mint ha a kitünő humorista itt is humorizálna, mert nálunk a harmadik eset a valóság. Az, hogy se a gazdagok nem dobálják a pénzt, se az állam vagy a város nem javít a kórházi viszonyokon. Shaw Bernát bölcsesége valóban nem nekünk való; Londonban, ahol egyébként éppen a legtöbbet adakoznak kórházakra, meghallgathatják, de itt Budapesten semmiképpen se egyezik az elfogadott, a rendőrileg, hatóságilag, államilag és magánemberileg támogatott renddel.